

**ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ
W POWIATOWYM BANKU SPÓŁDZIELCZYM W OPOLU LUBELSKIM**

1. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:
- 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
 - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi

W ramach trzech niezależnych poziomów (linii obrony) systemu kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonują:

I LINIA OBRONY	pierwsza linia obrony – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, na podstawie między innymi ustanowionych limitów, zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi. Na tym poziomie komórki/jednostki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, zaprojektowanie i wdrożenie mechanizmów kontrolnych oraz za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii.
II LINIA OBRONY	druga linia obrony – zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach/komórkach organizacyjnych (niezależnie od zarządzania ryzykiem na I linii) poprzez identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii oraz w stosunku do I linii obrony w ramach monitorowania pionowego. Drugą linię obrony stanowią w Banku komórki organizacyjne w, mające za zadanie zapewnienie stosowania mechanizmów kontrolnych oraz dokonywanie niezależnego monitorowania ich przestrzegania. Komórki drugiej linii obrony, poza komórkami wskazanymi w przepisach prawa, wybierane są z zachowaniem zasady niezależności oraz zgodnie z kryteriami przypisania do odpowiedniej linii
III LINIA OBRONY	trzecia linia obrony – audyt wewnętrzny, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, który jest realizowany przez niezależną komórkę audytu wewnętrznego umiejscowioną na mocy zapisów Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

***I. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I
NADZORUJĄCYCH ZA ZAPROJEKTOWANIE, WPROWADZENIE ORAZ
ZAPEWNIENIE SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU
KONTROLI WEWNĘTRZNEJ***

RADA NADZORCZA

1. Rola Rady Nadzorczej w ramach systemu kontroli wewnętrznej :

Centrala Banku:

Opole Lubelskie, ul. Stary Rynek 48; tel./fax (81) 827-22-09;
e-mail: sekretariat@pbsopolelubelskie.pl

Oddziały Banku:

Chodel, tel. (81) 829-10-10; Karczmiska, tel. (81) 828-70-15; Łaziska, tel. (81) 828-90-08

- a) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej w Banku;
- b) zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej;
- c) zatwierdza zasady kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej;
- d) zatwierdza propozycje Zarządu Banku w przedmiocie zasadniczej struktury organizacyjnej Banku;
- e) dokonuje rozwoju, oceny i optymalizacji zasad ładu korporacyjnego;
- f) dokonuje co najmniej raz w roku oceny stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku;
- g) zatwierdza Politykę zgodności w Banku Spółdzielczym, Regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności;
- h) Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej na podstawie informacji otrzymywanych od Stanowiska ds. zgodności, Zarządu Banku, Komitet audytu oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;
- i) Rada Nadzorcza informuje Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS o wynikach oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w formie uchwały;
- j) Rada Nadzorcza powołuje spośród swoich członków Komitet Audytu, który działa zgodnie z odrębnymi przepisami. Podstawowym zadaniem Komitetu Audytu jest przedstawianie Radzie Nadzorczej swojego stanowiska lub rekomendacji, pozwalających Radzie Nadzorczej podjąć decyzji w obszarze sprawozdawczości finansowej, zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej;

ZARZĄD

1. Rola Zarządu Banku w ramach systemu kontroli wewnętrznej:
 - a) projektuje, wprowadza oraz zapewnia we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej w ramach dwóch linii obrony, a także współpracę z trzecią linią obrony realizowaną na mocy Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z niezależnym Pionem Audytu.
 - b) zapewnia funkcjonowanie jednolitego systemu kontroli wewnętrznej w Banku,
 - c) zapewnia ciągłość działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwą współpracę wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracę z komórką ds. zgodności oraz komórką audytu usytuowaną na mocy odrębnych przepisów w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, a także zapewnia dostęp pracownikom tych jednostek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych,
 - d) określa kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
 - e) określa rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, w tym środki naprawcze i dyscyplinujące,
 - f) zatwierdza kryteria wyodrębniania procesów istotnych i listę procesów istotnych wyodrębnionych przez Bank oraz ich powiązania z celami ogólnymi regularnego przeglądu wszystkich procesów funkcjonujących w Banku pod kątem ich istotności,
 - g) zatwierdza zasady kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej
 - h) ustanawia zasady projektowania, zatwierdzania i wdrażania mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku, w tym określa rolę jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za opracowanie projektów mechanizmów kontrolnych, ich zatwierdzenie i wdrożenie oraz za zapewnienie adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku

Centrala Banku:

*Opole Lubelskie, ul. Stary Rynek 48; tel./fax (81) 827-22-09;
e-mail: sekretariat@pbsopolelubelskie.pl*

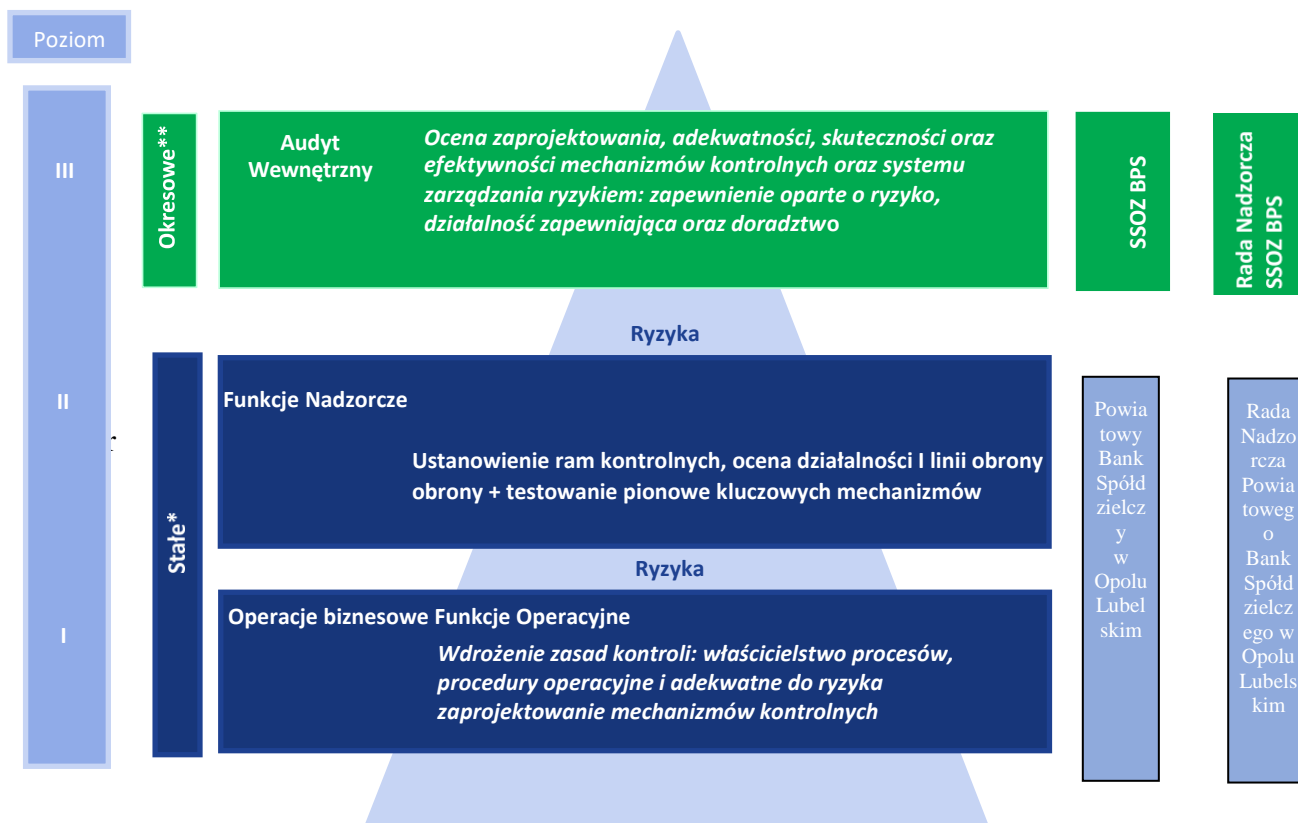
Oddziały Banku:

Chodel, tel. (81) 829-10-10; Karczmiska, tel. (81) 828-70-15; Łaziska, tel. (81) 828-90-08

- i) ustanawia zasady niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmujące weryfikację bieżącą i testowanie
- j) zapewnia funkcjonowanie w Banku matrycy funkcji kontroli oraz przypisanie zadań związanych z zapewnianiem jej funkcjonowania;
- k) ustanawia zasady raportowania o skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz o wynikach ich testowania
- l) określa zasady okresowego raportowania o nieprawidłowościach wykrytych przez system kontroli wewnętrznej oraz statusie podjętych działań naprawczych
- m) odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności,
- n) akceptuje Politykę zgodności w Banku Spółdzielczym, Regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności;
- o) zapewnia niezależne usytuowanie komórki ds. zgodności, określa w sposób formalny uprawnienia i obowiązki pracowników komórki ds. zgodności, jak również niezależność oraz odpowiedni status kierownika komórki ds. zgodności
- p) raportuje do Rady Nadzorczej, nie rzadziej niż raz w roku, o sposobie wypełnienia swoich zadań w ramach systemu kontroli wewnętrznej;

*II. Schemat Struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej
w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Opolu Lubelskim*

Centrala Banku:

Opole Lubelskie, ul. Stary Rynek 48; tel./fax (81) 827-22-09;
e-mail: sekretariat@pbsopolelubelskie.pl

Oddziały Banku:

Chodel, tel. (81) 829-10-10; Karczmiska, tel. (81) 828-70-15; Łaziska, tel. (81) 828-90-08